

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM PROTI ŠIKANOVÁNÍ A KYBERŠIKANĚ

Informace pro rodiče

Vážení rodiče,

naše škola již řadu let pracuje podle Minimálního programu prevence nežádoucího chování, jehož součástí je Program proti šikanování. Hlavní cíle programu, tzn. bezpečná a spolupracující škola, patří mezi priority našeho školního výchovně vzdělávacího programu. Snažíme se vytvářet zdravé a bezpečné sociální klima školy, prostředí přátelské vůči žákům, všem pracovníkům a rodičům, prostředí, ve kterém je žák úspěšně zařazen do třídního kolektivu a může se harmonicky rozvíjet.

Nicméně i ta nejlepší škola není zcela imunní proti výskytu šikanování.

Šikanování je mimořádně nebezpečná forma násilí, která ohrožuje základní výchovné a vzdělávací cíle školy. Šikana se v zárodečné fázi vyskytuje v téměř každé škole. Proto chceme být připraveni zachytit případné ubližování silnějších slabším hned v zárodku a účinně takové bezpráví zastavit. S tímto záměrem jsme vytvořili Program proti šikanování. Jeho součástí je spolupráce nás pedagogů s Vámi rodiči. Prosíme Vás proto o pomoc. Kdybyste měli podezření či dokonce jistotu, že je Vašemu dítěti ubližováno, bezprostředně se obraťte na nás (třídního učitele, školního metodika prevence, výchovného poradce či ředitele školy). Využit lze také schránku důvěry. Vaši informaci budeme brát velmi vážně a situaci budeme odborně a bezpečně řešit.

ŠIKANOVÁNÍ Z HLEDISKA PŘÁVA

... je v řadě případů naplnění skutkové podstaty řady trestních činů: omezování osobní svobody, vydírání, vzbuzení důvodné obavy, loupeže, ublížení na zdraví, poškození cizí věci, znásilnění, pohlavního znepřívání...

Časté omyly čili NENÍ PRAVDA, ŽE...

- ... ten, kdo šikanuje, je vyšinutý jedinec...
- ... ten, kdo je týrán, si za to může sám...
- ... mému dítěti se to (být agresorem, být obětí) nemůže stát...
- ... přísná kázeň to vyřeší...
- ... je to jen kočkování, vždycky to bylo, není to žádný problém...
- ... taková je doba, nedá se s tím nic dělat...
- ... není to moje věc, ať si to vyřeší tam, kde se to děje...
- ... vše se vyřeší změnou skupiny (třídy, školy)...
- ... ostatní ze skupiny (ze třídy) do toho netahejte, ti za nic nemůžou, nic nezmění a nic neřeknou, protože přece nebudou bonzovat...

Čeho si v rodině všimnout?

Vážení rodiče, doporučujeme, abyste si všímali těchto možných příznaků šikanování:

- Za dítětem nepřicházejí domů spolužáci nebo jiní kamarádi.
- Dítě nemá kamaráda, s nímž by trávilo volný čas, s nímž by si telefonovalo apod.
- Dítě není zváno na návštěvu k jiným dětem.
- Nechutí jít ráno do školy (zvláště když dříve mělo dítě školu rádo). Dítě odkládá odchod z domova, případně je na něm možno při bedlivější pozornosti pozorovat strach.
- Ztráta chuti k jídlu.
- Dítě nechodí do školy a ze školy nejkratší cestou, případně střídá různé cesty, prosí o dovoz či odvoz autem.
- Dítě chodí domů ze školy hladové (agresoři mu berou svačinu nebo peníze na svačinu).

- Usíná s pláčem, má neklidný spánek, křičí ze snu, např. "Nechte mě!"
- Dítě ztrácí zájem o učení a schopnost soustředit se.
- Dítě bývá doma smutné či apatické nebo se objeví výkyvy nálad, zmínky o možné sebevraždě. Odmítá se svěřit s tím, co je trápí.
- Dítě žádá o peníze, přičemž udává nevěrohodné důvody (například opakovaně říká, že je ztratilo), případně doma krade peníze.
- Dítě nápadně často hlásí ztrátu osobních věcí.
- Dítě je neobvykle, nečekaně agresivní k sourozencům nebo jiným dětem, možná projevuje i zlobu vůči rodičům.
- Dítě si stěžuje na neurčité bolesti břicha nebo hlavy, možná ráno zvrací, snaží se zůstat doma. Své zdravotní obtíže může přehánět, případně i simulovat (manipulace s teploměrem apod.)
- Dítě se vyhýbá docházce do školy.
- Dítě se zdržuje doma víc, než mělo ve zvyku.

Co dělat v případě podezření na šikanu?

- Pokud se Vám dítě svěří se svým trápením, důvěřujte mu, podpořte ho a slibte mu pomoci.
- Pokuste se zjistit co nejvíce informací – podrobností.
- Informujte školu o podezření na šikanování – obrátit se můžete na třídního učitele, metodika prevence sociálně patologických jevů, výchovnou poradkyni nebo vedení školy, navštivte nás!
- Při řešení problému spolupracujte se školou, která bude respektovat požadavek na zachování důvěrnosti informací.

Co nabízíme a co už umíme proti šikaně dělat?

- Bereme vážně všechny informace, se kterými se nám svěříte.
- Každou situaci profesionálně prošetříme podle dohodnutých postupů.
- Podělíme se o všechny informace, které poskytovat můžeme a o které budete stát.
- Poradíme Vám, kam se obracet pro odbornou radu, kde sehnat další informační zdroje.
- Nabízíme Vám v tomto přehledu základní informace, v nutných případech domluvíme společné setkání s odbornými pracovníky.
- Víme, čeho si máme všímat.
- Víme, jak odhadnout stupně šikany.
- Víme, jakých konkrétních chyb se máme při vyšetřování jednotlivých stupňů šikany vyvarovat.
- Máme speciální krizové plány, které nám pomáhají rychle reagovat, jakmile vyhodnotíme informace z šetření.
- Víme, že musíme šikanu řešit komplexně, proto spolupracujeme s odborníky tam, kde končí naše profesní kompetence.

Vážení rodiče, velice důležité je, abyste o šikaně něco věděli. Tento list přináší jen letmé nahlédnutí do problematiky. Jsme připraveni Vám poskytnout podrobnější údaje. Můžete také navštívit webové stránky www.minimalizacesikany.cz

KRIZOVÝ PLÁN - KYBERŠIKANA

Co je kyberšikana?

Kyberšikana (též kybernetická šikana, počítačová šikana či cyberbullying) je druh šikany, který využívá elektronické prostředky, jako jsou mobilní telefony, e-maily, pagery, internet, blogy a podobně. Jsou to nebezpečné komunikační jevy realizované prostřednictvím informačních a komunikačních technologií (např. pomocí mobilních telefonů nebo služeb v rámci internetu), jež mají za následek ublížení nebo jiné poškození oběti. Toto ublížení či poškození může být jak záměrem útočníka, tak důsledkem např. nevhodného vtipu, nedorozumění mezi obětí a útočníkem, nedomyšlením důsledků jednání ze strany útočníka atd. Oběť je poškozována opakovaně, ať už původním útočníkem či osobami, které se do kyberšikany zapojí později. Kyberšikana je druhem psychické šikany.

Rozdíl mezi šikanou a kyberšikanou:

Kyberšikana úzce souvisí s šikanou. Zatímco klasická šikana se může projevovat jak fyzickými útoky, tak útoky psychickými, kyberšikana se odehrává pouze v psychické rovině. Kyberšikana se projevuje především ponižováním, nadáváním, urážením, zastrahováním, vyhrožováním, vydíráním, obtěžováním a pronásledováním oběti, což jsou typické projevy psychické šikany. Útoky se však odehrávají ve virtuálním prostředí. Útoky mohou být intenzivnější, dlouhodobější, uživatelé ICT mohou z utrpení oběti dokonce udělat masovou zábavu.

Na rozdíl od běžné šikany obětí kyberšikany se můžeme stát kdykoliv a kdekoliv. Stačí, když budeme připojeni k internetu nebo mobilní síti (GSM) a útočník může zaútočit i ze vzdáleného místa, např. ze svého domova.

Dalším rozdílem mezi oběma formami je identita útočníka. V případě kyberšikany je útočník většinou skrytý za přezdívku, tzv. „nickem“, nebo jiným neurčitým identifikátorem.

Stejně jako je tomu u původců kyberšikany ani u jejich obětí nezáleží na věku, pohlaví, fyzické síle, postavení v sociální skupině či úspěšnosti ve společnosti. V elektronické komunikaci jsou výše zmíněné aspekty potlačeny a nemají takový význam, jako při komunikaci tváří v tvář.

Nejčastější projevy kyberšikany:

Kyberšikana se může projevovat různým způsobem. Kyberútoky mohou být realizovány dlouhodobě i krátkodobě, s rozdílnou intenzitou a s využitím velkého množství nástrojů. Mezi nejznámější projevy patří:

- publikování ponižujících záznamů nebo fotografií
- ponižování a pomlouvání v rámci sociálních sítí, blogů nebo jiných webových stránek
- krádež identity, zneužití cizí identity ke kyberšikaně nebo dalšímu sociálně patologickému jednání
- ztrapňování pomocí falešných profilů
- zveřejňování cizích tajemství s cílem poškodit oběť
- vyloučení z virtuální komunity
- obtěžování

K těmto projevům jsou zneužívány především SMS zprávy, emaily, chat, diskuze, ICQ, Skype, blogy, sociální sítě nebo jiné webové stránky.

Jak tedy postupovat v případě, že se staneme obětí kyberšikany?

- ukončení komunikace – ukončit hovor, neodepisovat na SMS,e-maily,.....
- blokování útočníka – blokace telefonu na dané číslo, blokace uživatele na Facebooku
- identifikace útočníka
- oznámení útoku – rodiči, učiteli, kamarádovi, PČR,
- nebýt nevšimavý – reagovat na náhlé změny v chování kamarádů,.....
- podpora oběti

Kde hledat pomoc?

- U někoho, komu důvěřuješ (rodič, kamarád, učitel)
- Pomoc ONLINE (Internet Helpline)
- E-bezpečí
- Národní centrum bezpečnějšího internetu (Safer Internet)
- Poradenská linka pro pedagogy
- Úřad na ochranu osobních údajů
- Policie ČR

Jak se chránit před kyberšikanou a jak se bránit kyberútokům?

V současné chvíli neexistuje způsob, jak se 100% chránit před kyberšikanou a jejími útoky. Riziko můžeme pouze snížit a to díky používání a dodržování následujících pravidel:

Prevence kyberšikany:

- *Zde můžete výrazně pomoci jako rodiče!!!!*

1. Nezveřejňovat osobní údaje (citlivé informace, které mohou být zneužity).
2. Nesdílet fotky. Fotky, které na internet dáš třeba z legrace, mohou někoho z tvých přátel mrzet. Příliš odhalené fotky, které budou útočníkovi lehce dostupné, mohou přilákat jeho pozornost.
3. Bezpečně se odhlašovat.
4. Měnit přihlašovací údaje nebo mít bezpečnější hesla.
5. Nepřidávat si lidi pouze kvůli počtu.
6. Přidávat si pouze dobře známé lidi (**Nebud'te důvěřiví k cizím lidem!!!**).
7. Číst si pravidla užívání.
8. Rozlišovat virtuální a reálný život. Je moderní mít profil na sociální síti, ale uvědom si, že mnohem důležitější je to, co děláš v reálném životě.
9. Nastavovat sdílení. Na sociální síti si můžeš nastavit, pro koho budou informace na tvém profilu viditelné.
10. Nebýt závislý na sociálních sítích; nespamovat.

Kyberšikana a zákony

Kyberšikana není trestným činem. Některé její projevy se však dají klasifikovat jako jiné trestné činy či přestupky.

Přehled paragrafů, podle kterých by se dala klasifikovat kyberšikana:

Trestní zákoník (Zákon 40/2009 Sb.)

§ 144 Účast na sebevraždě až 12 let

§ 175 Vydírání až 16 let

§ 180 Neoprávněné nakládání s osobními údaji až 8 let

§ 181 Poškození cizích práv až 5 let

§ 182 Porušení tajemství dopravovaných zpráv až 10 let

§ 184 Pomluva až 2 roky

§ 191 Šíření pornografie až 5 let

§ 192 Výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií až 8 let

§ 209 Podvod až 10 let

§ 230 Neoprávněný přístup k počítačovému systému a nosiči informací až 8 let

§ 231 Opatření a přechovávání přístupového zařízení a hesla k počítačovému systému a jiných takových dat až 5 let

§ 232 Poškození záznamu v počítačovém systému a na nosiči informací a zásah do vybavení počítače z nedbalosti až 2 roky

§ 352 Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci až 3 roky

§ 353 Nebezpečné vyhrožování až 3 roky

§ 354 Nebezpečné pronásledování až 3 roky

§ 356 Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod až 3 roky

§ 357 Šíření poplašné zprávy až 8 let